

HETILAP

A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft. 15 kr., félévre 2ft. 30 kr., egészévre 5 pft. — Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 ft. 30 kr., félévre 3 ft., egészévre 6 pft.

M A N N A.

(Eredeti tréfa.)

I.

Azért ha szabályos görög orra, szénfeketé szeme nem volt is, azért bizony mégis olyan szép volt, hogy. . .

Szerencséje a mai fiatalságnak, hogy vére ritkulni, veleje hülni kezd, — mert különben csapatonként örültek volna meg érte.

Ah, az a szabályosan remek arcz . . . az igaz, hogy ritka, szép dolog; hanem olyan visszatartóztató, tiszteletparancsoló, olyan valami zsarnoki fész van benne, mintha mondaná: jól van, megengedem, hogy bámulj! —

Hanem különben: — Drei Schritt vom Leib! —

Az ilyen arczok, nem mondom, hogy ha soká nézném, meg nem rontanának, hogy az ezer jó fü sem használna, hanem — az ilyen arczokba okos és szegény ember nem lehet szerelmes.

Ezek arra valók, hogy festőknek mintául szolgáljanak, milliomos nagy urak vetélkedjenek egy ideig rajta, hogy ki ad többet neki, vagy ha ugy veszem, érte — s végre, mint „pauvre balayeuse“ az ötödik emeleten meghaljanak.

Ah, e classicus, e remek arczok birtokosai egytől egyig mind szerencsétlenek! . . . Ne beszéljünk róluk, szegényekről; az Isten bocsásson meg nekik, aminthogy megis bocsájt, lásd: „Der Gott und die Bajadére“ Göthében.

Ő nem volt remek, ő nem volt fenséges; hanem ha kissé kidudorodó ajakára nézett a jóra való fiatal ember, ha meg nem csókolta is, azt hitte magában — (és volt, ki megisküdütt rá) — hogy azok a csucori kis kövér piros ajkak megcsókolták az övét!

Az olyan fiatal ember, a kinek szeme nem csiklandott, ha az ő szeme egy perczig rá volt szegezve — az olyan fiatal emberről csak azt mondom, hogy az — nem is fiatal ember.

Pedig az ő szeme nem volt sem éjszaka, sem korom, neki csak cziczusszeme volt; hanem már a mi haját illeti, arról biztosítok akárkit, hogy az olyan fekete volt, mint a . . . holló, és olyan fényes, mint a . . . holló (nem tudok egyéb költői hasonlatot, és a mi fatálisabb, most arra sem emlékszem, vajjon tulajdonképpen fényes-e a holló tolla? — ha talán nem volna, akkor kérem az olvasót, gondoljon ki helyettem valami találó hasonlatot ((Lisznyaiban, Szelesteyben talál milliót)) csak azt ne higgye, hogy az ő haja ne lett volna fényes!)

Igen is, — tessék elhinni — fényes volt és széles homorban úgy foglalta be arczát, mint egy — glória.

Ah Istenem . . . hogy nem vagyok költő, hogy valamivel szebben tudnám őt leírni . . . hanem hát képzelje az engedékeny olvasó, hogy ő százszor szebb volt, mint a minőnek én őt leírni képes vagyok.

Olyan szép, olyan — gonosz volt!

Szegény, szegény, jobb hogy megholt. . . .

De talán még azt se mondtam meg, hogy tulajdonképpen ki volt, mi volt ő, hogy hit-ták? Ah, alássan bocsánatot kérek, hogy így zavart vagyok . . . de nem csuda, én a novellairásközben is tűzbe jövök, ha ilyen szép „eleven képek“ jutnak eszembe. . . .

De hát ki lett volna ő más, mint . . . ő, az édes kis gonosz Manna, és ugyan kérem mondják meg, nevezhették-e volna máskint, mint Mannának?

Még a bölcsőben Manna volt, azért nevezték így; mikor pedig iskolában járt, mindig dagadt képpel jött haza az iskolából, a tanítótól kezdve a nagyobb gyerekekig mind össze-vissza csókolgatták!

Mikor felnőtt, azaz, hogy még csak 14 éves volt, szülei és rokonai azon kezdték

búsulni, hogy kié legyen e gyönyörű gyermek, azaz, hogy tulajdonképpen lehet-e valakié az ilyen gyönyörű gyermek, érdemel-e egy ember ennyi angyalt?!

Igen, mert Manna nem egy angyal volt, Manna arczán megszámolhatatlan kis angyalkák játszadoztak, a szemeiben pedig . . . uram bocsá! . . . a mennyország nyílt ajtaját vélte volna látni az ember, ha ugyan a mennyországnak is két ajtaja lett volna!

De ha képzeletem még tovább is Manna édes arczán torkoskodik, akkor mondókám e lapban nem fér el, át kell vinnem a „Magyar Sajtó“-ba, és ki tudja él-e még ez Astaróth is annyi ideig, hogy ottan beszélyemnek vége szakadhasson?

Manna édes atyját nem is nevezhették másképpen, mint Mennyei nemes Országgh Bódognak. A Bódog név inkább azt illethette volna ugyan, a ki Manna kezét nyerte, de mivel azt nem nyerhette el senki, tehát csak apját nevezték Bódognak.

Bódog ur nemes volt ugyan, és a hetedik öregapjának jószága is lehetett valahol, hanem Bódog urnak nem volt jószága, — de minek is lett volna? — Hogy valakinek Mannája is, jószága is legyen, — nagy igazságtalanság volna az a bölcs gondviseléstől.

Mikor Manna 14 éves lön, a 15 év óta békes házaspár meghasonlott és úgy összepörölt, hogy egy szép éjjelen Margit asszony felpakolva kedves Mannáját, Boldogvölgy faluból szépen meg- és pedig hova máshá, mint egyenesen Pestre szöktek.

Hogyne zördült volna össze a legbékésebb házaspár olyan roppant kincs fölött, mint az édes bájos Manna volt 14 éves korában? Az apák rendszeren igen korlátolt elméjük leányaik jövőjének meghatározásában, — ők csak fiaiknak tudnak jó tanácsot adni. Bódog ur is olyan együgyű volt, hogy ő bizony od' adta volna leányát a helybeli iskolamester fiának, a kire elégnék tartotta azt a krajczárt sem érő dicséretet mondani, hogy becsületes, „álhatatos“ ifju, aztán szorgalmas, és meg kell adni, hogy formás ember is. . . . Az igaz, hogy a fuvolán, zongorán úgy játszott (s erre Mannácska is adott valamit) amint még Bódogvölgyben soha senki — hanem Magdolna asszony volt már Pesten is, és Mannácska maga is ki-

mondotta határozottan, hogy „kicsi neki Bódogvölgy“ — és a merész terv a mily gyorsan készen volt, — olyan gyorsan végre is hajtatott.

Bódog ur magára maradt a faluban, szomoruan rugdalta műhelyében a korongot, csinált szép csuprokat, fálakat, mázos köcsögöket . . . mert hát, mi tagadás benne, ő bizony nem volt egyéb, mint egy fazekas mesterember . . . a mit én magam is röstellek, hogy Mannácskának ilyen lealacsonyodott familiája van — és jobb is lett volna titokban tartanom franczia modorban, hanem már ha kiszaladt a tollamból, nem töröm le takarékoságból sem.

Majd eltitkoljuk Pesten, ahol a mama parasztosnak találván a menyeyi Magdolna nevet, a bódogvölgyi pap szakácsnéja „Helén“ nevét találta nóbelebnek, sőt azt a szentségtörést is elkövette, hogy a Manna nevet is parasztosnak találván, leánya számára a falubeli controllor leánya nevét lopta el, és a kedves Manna „Zsüli“ névvel érkezett a fővárosba.

Bódog ur pedig ha vigasztalódni akart, vállára vette a somogyi tarisnyát, s a tarisnyában a rettentő kulacscsal, a kulacsban pedig kilencz itezényi ürességgel kiballagott a szőlőhegyre, ottan tüzet élesztett a sarokban, abba egy-két darab kolompért vetett, s a mig az megsült, hogy el ne unja magát, a tele töltött kilencz itezés kulacsot próbálgatta, ha fél tudja-e fél kézzel a szájához emelni, és ha egyszer oda emelte ez nem csekély virtus volt, és ezért akárki megérdemelte, ha a csutorából jót húzott. Aztán megtörölte a bajszát, és dicsekedett magának, hogy még mindig régi jó erejében van.

Mig az öreg kolompért evegetett és a csutora emelgetésben producálta magát maga előtt, azalatt Manna-Zsüli leánya számára ugyancsak varrták a pesti szabók a szebbnél szebb divatos ruhákat! . . . Hja, de hát, ilyen az élet! Hanem iszen majd előveszszük őket később — mulassunk még egy kicsit a megkeserített keblü jó öreg Bódog apóval.

Amint egyszer épen a szájához siet emelni a rettentő kulacsot, — sietett mondom, mert valami nagyon szorította a melét; eszébe jutott Mannája, hanem ő azt gondolta, hogy a mohón nyelt krumpli

akadt föl ott — hát amint épen elsöt kottyán a csutora szájánál, ablakától nem messze a csöndes holdas levegő, mintha elkezdene olyanforma hangon szólni, mint a hogy a furulya szól, hanem — ő még soha se hallott ilyet, és nem merte ráfogni, hogy mi esoda. — Olyanformán szólt, mintha nóta is volna benne, és pedig az a nóta, hogy : „én ültettem az almafát“ stb. — a mi neki igen kedves nótája volt.

— Csak nem az a Brúzi gyerek muzsikál ottkünn? — vetegeté az öreg, azonban egyszer csak ott volt Brúzi gyerek a prés-házban.

Ha egy iskolamester fiának valamely falun Ambrus vagy más afféle ujjhangzásu nevet adtak a leleményes szülők, ezért hálás lehet a gyerek, mert e név őt falun egy fokkal magasabb rangra emeli. A „Brúzi“ név olyan jól hangzott a bódogvölgyi előkelő körökben, és csak azért meghítták ispányékhoz, papékhoz, hogy a Brúzi név is egy kicsit segítsen a nobel ton megközelítéséhez. Bódogvölgyi fogalom szerint tehát Brúzi, az iskolamester fia, leereszkedett akkor, midőn a fazekas küszöbét átlépte.

Különben Brúzi gyerek olyan képpel lépett most be Bódog ur hajlékába, mintha egy percze elfeledkezett volna arról a dicsőségről, hogy Brúzinak híják. Különben sem volt szokása a vidorság, — ezért a faluban melancholicusnak hítták — hanem most kivételképen szomorú volt.

— Öcsém, ha Bódogvölgy valamivel nagyobb falu volna, azaz hogy város volna, és aztán városnak lenne nagyobb, ugy te még nagyra vihetnéd avval a furolyával . . . vélekedék az öreg.

— Nem is várom én be azt, amig Bódogvölgyből Pest lesz; gondolom könnyebb lesz nekem Pestre menni. . . . Indulok is holnap.

— Mondasz valamit öcsém. Hanem ha itt vagy, hát próbáld ezt a kulacsot. . . .

Brúzi félkézre kapta a kulacsot, a melyben még nyolcz iteze tartalom lehetett, s jót húzott belőle.

— Ember lesz belőled Brúzi. Ebből a kulacsból, ha teli van, nem láttam magamon kívül ilyen könnyedén inni még senkit.

A kulacs próbálgatása tarthatott még vagy félóráig, aztán Brúzi belefujt a fuvo-

lába, s alig fujta öt perczig, az öreg Bódog már nem győzte ökleivel szemeit törülgetni, végre a kis tüzhelyre ütött öklével, és rákiáltott Brúzira, hogy ne fujja tovább, mivel ő többet nem bír kiállani.

Beszéltek aztán, tulajdonképen panaszkodtak sokáig egymásnak, korholtak mindent, szidták a világot, csak a keserűség valódi oka, Manna nevét nem említé egyik sem, hanem azért ök értették egymást.

A kulacsot megtöltvén, hátára vetette a tarisznyát, és az öreg hazafelé indult, Brúzi pedig neki vágott a tenger éjszakának.

Jobb is lesz, hagyjuk mi is a kopott falut érdektelen egyéneivel, és mi is nekihajtunk a nagyvilágnak.

II.

Ha az egy szál beretvával fölfegyverzett borbély-legény bejárhatja az egész világot, anélkül, hogy a holnap gondja zavarná, akkor nem volna csoda, ha egy fuvolával még a holdba is eljuthatna az ember.

Mikor pár év múlva Brúzi annyira vitte, hogy már a Brúzi nevet keveselte, s Ambró nevet vett föl, végre annyira is neki bátorodott, hogy egy a magyar színpadon rendezett jótékony hangversenyben fuvola-játékával föllépett.

Egy fiatal hangbimbó énekét kelle kísérni, ki ekkor teendette első kísérletét.

E végből próbát kelle együtt tartaniok, s egy tágas énekteremben összejöttek.

Ambró csak annyit tudott, hogy a fiatal énekesnőt Juliának híják. Már majd mind együtt voltak a teremben, művészek és halgatók, midőn Helén és Zsüli kisasszony beléptek, kik elé azonnal egy éltes kinézésű ur sietett, kinek ismertető jelei közé tartozott a többi között, hogy félszemre vak volt, aztán egy kicsit nagyot is hallott.

Helén és Zsüli mindamellettt igen szívesen látszottak fogadni ez urat, azonban mindkét félnek elakadt a kölcsönös üdvözlés ajakán, mert Ambró művész a meglepetés, a hirtelen öröm bátorságával rohant eléjük, és csak annyit mondott, vagy inkább kiáltott üdvözlésül, hogy: édes Mannám!

Ezt azonban oly hangosan találta elkiáltani, hogy még a süket öreges kinézésű ur is meghallotta. — A figyelem minden oldalról Zsüli kisasszony felé fordult volna kü-

lönben is, de most annál inkább, mivel a fiatal fuvolás Mannának szólította.

Már ha épen édes Zsülimnek szólította volna, ez még jelenthetett volna rokont, ha nem is közelit, csak amolyan „távolit.“ A távoli rokonok is rendesen igen meleg szeretettel viseltetnek egy olyan rokon iránt, a ki először nő, azután igen fiatal és szép.

Hanem a „Manna“ ennivalót jelent, habár a jelenlegi szakácművészet szótárában nem található is. Azért az öreges kinézésű ur úgy nézett a fiatal emberre, mintha azon töprengett volna, vajjon nem evett-e már e boldog halandó — a mennyei mannából?

Ambró még tetézte a botrányt avval, hogy Helént Margit néninek eszelősködött nevezni.

A világon semmi sem lehetetlen, s eszerint az sem, hogy Ambró három év elforgása alatt, míg tanulmányával és hűséges barátjával a nyomorusággal volt elfoglalva, nem találkozott Margit-Helén és Zsüli-Mannákkal.

De Helén már három év alatt szerzett annyi műveltséget a fővárosban, hogy semmi esetben nem pirult el, s a régi barátok esetlen őszinteségére hideg lenézéssel tudott felelni.

Most pedig legokosabbnak találta egy értelmes és mindent mondó tekintettel az öreges urat nem annyira bemutatni, mint csupán megnevezni, hogy annak neve földre sujtsa a tolakodót.

— Kuncsorogi Ivó, báró!

Minden okos lény kitalálhatja, hogy a mindent mondó szó a „báró“ volt, a mire Helén olyan hangsúlyt fektetett, a mi Ambróra nézvest annyi volt, mintha azt mondta volna: hátrább az agarakkal.

Hanem Ambrónak soha se voltak agarai, azért ő még most sem látta, miért kellene nekie hátrálni. Egyszerűen meghajtotta magát, és azt felelte, hogy nagyon örvend a szerencsének.

— Iskolamesterünk fia — ismerteté Helén a báróhoz fordulva, hogy a báró azon vélekedésben is lehessen, mintha Ambró alattvalója volna a nemes asszonyságnak, ki magát közbirtokosnak czimzé Bódogvölgyből, a miben tiszta igazsága is volt, mert ugyanott csakugyan birt egy félláncz kenderföldet.

Ambró ugyan szintén elmondhatta volna, hogy szülei honnan szoktak rendszeresen fazekat venni, hanem ő nem lehetett ennyire lovagiatlan, és hallgatott.

Azonban, ha Helénének volt Kuncsorigi bárója, Ambrónak is volt Ipszilonyi grófja, a ki benne nagyreményű, roppant jövőjű művészt pártolt, ha ugyan e pártolás nem állott is egyébből, minthogy vele mindenütt szóba állott, és „barátom“-nak nevezte, s hébehóba a Vadászkiürt étteremében fázánynyal és somlyaival megtraktálta, a minek fejében Ambró kivette a fuvolát a czigány kezéből, s olyant fujt rajta, hogy Franciaországban annak árán fertály év alatt egy kis vadas-kertet vehetett volna.

Ipszilonyi most azzal közeledett hozzá, hogy estére szívesen látja a vadászkiürtben, s mivel a próba kezdődött, a rövid találkozás aggasztó zavarának vége szakadt.

Próba után a mama szükségesnek látta a bárónak megmagyarázni, hogy Zsüli bér-máláskor kapta a Mari nevet, a mikoron a tréfás rokonok és ismerősek, a Lyánka szeretetreméltóságánál fogva azt Mannára fordíték el, és e név aztán rajta is maradt. — Ambró pedig nem látta a kisasszonyt kisgyerek kora óta, a mikor tanítója levén, ott-hon a falun szabad volt neki az édes Mannámféle megszólítás.

(Vége következik.)

EMLEKEZET HELYE.

Hajoljatok rám fürtös bérezi fák!
Ringass, álmodtass, fodros árnyas ág!
Ragyogj át közte bús fény, égi hold!
Legyen ez estém, mint a régi volt!!

Fuvaljatok rám nyájas szelletek,
Hajfürtjeimmal enyelegjete! —
Suttogjátok el lágyan, csendesen,
Miket itt mondott egykor kedvesem!

Kinek a mély csend varázs hangot ad:
Szünj meg csevegni szózatoss patak!
Figyelj reánk . . . amiként akkoron —
S add vissza képét ezüst habodon!

Setét árnyakbul tündökölj elő
Kis fénybogár, te csillag-mímelő . . .

S te éji tündér szállj lebegj felé
Mikint ő futott, ahol csak lelé.

Ügyeljete rá erdő, bérez, magány,
Ragyogj ó harmat! futkosó nyomán;
Tüntesd ki hold, fedezd el éj . . . s mire
Keblemre tér — esendülj meg fülmile!

Itt, itt leányka, rengő keblemen,
Mint szelid sugár a falevelen,
Itt andalogtál, merengtél velem,
S a valóságot most is képzelem.

Oh lettél volna inkább képzelet,
Hogy így örökké lehetnék veled! . . .
Egy vágy, sohaj megalkotna nekem
S csüggnék örökre eltűnt képeden!

TÓTH ENDRE.

EGY FELESÉGES EMBERNEK LEVELEI.

VII.

Pest.

Kedves asszonyáném!

Tudtam én azt előre, hogy az asszonyok csak addig fognak haragunni, míg a férfiakra kerül a sor, — s ime már két levelet is kaptam, hogy csak folytassam a munkát.

Ezen biztatás nélkül is föltettem magamban, hogy társadalmi viszonyainkról irok olyan őszintén, mint az egy feleséges embernek megengedhető; azért lássuk tovább, mi következik hát?

Lássa kedves asszonyáném, irtam körülbelől harmincz kisebb-nagyobb olyan történetet, melyben végre is mindig férjhez adok egy leányt, ebből is láthatnák a nők, hogy javukat akarom, s mint-hogy bukott erkölcsöt egyet sem irtam; még inkább következik, hogy a szerencsétlenséget még kigondolni sem szeretem.

Pedig mennyi szerencsétlenség, mennyi csalódás van az életben, mi azon korábban elmondott állításomat igazolja, hogy a kisasszony igen hamar

elhiszi, a mit az urfi mond; az urfi pedig elég lelkiismeretlen az első találkozásnál akkorákat hazudni, melyeknek ha fele igaz lenne, kikerülne belőle két feleséges embernek boldogsága.

„Kisasszony, kegyedért keresztül ásnám a Szent-Gellértheget! Mondja az urfi, én meg azt mondom, hogy a mely fiatal ember így beszél, megérdemli, hogy letegyje az érettségi vizsgálatot, ásót és kapát neki, hadd mutassa meg mit tud, egy nap nem mind a világ, le kell küldeni a kertbe egy napra; hanem jól becsukják utána a kertajtót, mert az urfi estélig megszökik.

„Kisasszony, önnel a világ szélén meglaknám egy kunyhóban, s megelégedném a friss patak vizével és egy kis burgonyával.“ Ezt mondja a másik urfi, én pedig azt mondom, szaván kell fogni, tegye le az érettségi vizsgálatot, nem kívánjuk, hogy valami rengetegbe menjen, kunyhót hamar lehet csinálni, friss víz és burgonya kerül a háztól, az urfi mutassa meg, hány napig lenne meg ezen kényelem mellett a kisasszony nélkül? akkor elhiszszük, hogy a hány napig kiállta a magányt, ugyanannyi évig meg lenne házastársaképen; csak hogy előre merem mondani, hogy az urfi az első napon megszökik.

„Kisasszony, ha ön igazat nem mond, — a Dunába ugrom.“ Ilyent is beszél némely fiatal ember, de enne már épen nem kell himni, — uszni tud a ficzkó, s azt aligha engedi meg, hogy követ kösse nek nyakára.

Tudom, nagyon jól tudom, hogy a szerelem mindig egy kis betegség; sőt azt sem tagadom, hogy némely ember megbolondul miatta; de az igaz szerelem sohasem válik nevetségessé; mert midőn a férfi kihallgattatást remél, és saját böcsületessége őrt áll mellette, — jól tudja, hogy ezen pillanatra gyakran visszaemlékszik majd a nő, s nagyon röstellené, ha egykor mint férj kénytelen volna azt mondani, hogy debizon bolondokat beszélt.

Ments Isten, hogy én azt kívánjam, hogy oly komolysággal lépjen elő a fiatal ember, mint valami tudós társasági tag; mert az a nagyon okos kép sem illik ide; hanem ha a férfi elhatározta magában, hogy életére oly nagy befolyású lépést teszen, mint egy böcsületes embernél a házasság, böcsülje meg a nőt, kit bizalmára érdemesnek talált, beszéljen neki őszinte érzélemmel, ne hogy kénytelen legyen maga magának megvallani, hogy ezen nőt úgy bolondította el.

Ennek úgy is meg lenne később is a keserves büntetése; de minthogy én itt nem annyira a férfiak boldogságáról akarok beszélni, mint a nőkről, épen őket figyelmeztetem egy kis türelemre, engedjenek a fiatal ember küzdelmének egy kis időt, s majd meglássuk, végtére is megszólamlík az a saját nyelvén.

Mai levelem valamivel komolyabb lesz, mint a többi, — ebben olyant akarok elmondani, miről fiatal embereink nem gondolkoznak, — s ha már maguktól ki nem találták, hallgassák meg mástól.

Furcsa, a nőkben van egy nagy adag ellenmondási ösztön, mi a férfinép előtt majdnem megfoghatatlan, s a léhábbakat, kik olesó győzelemre várnak, s nem is akarnak egyebet, minthogy olesó győzelemről beszélhessenek, — mondom, azon férfiakat a nők ezen ellenmondási ösztöne szörnyű módon bántja.

Tehát miért mondanak a nők oly gyakran elent? miért, hogy minden nőben meg van e közös tulajdonság? ám magyarázzuk meg.

Lássák önök, a természet mindennek rendelt védelmet, hogy a durva megtámadás ellen óvja, így látjuk, hogy az embernek épen a feje a legkérményebb esont; mert agyveleje szerföött érzékeny, — a szemnek pillantása a leggyorsabb, nehogy azon kényes részt por és akármi hasonló bántalmazhassa, — a rózsának, a virágok királynőjének tövisei vannak; tehát miért feledkezett volna meg Isten a nőkről? — kiknek gyöngesége föött oly magasan áll a férfi; hanem mivel a férfinak oly sok előnye van, — az Isten a nőnek védelmére két hatalmas fegyvert adott: az igézö szemérmert és az ellenmondást.

Az elsőről eleget irtak, hatalmát nagyon ösmerik; mert hisz, hány meggondolatlan férfit fegyverzett le; de mert a másodikról senki sem irt, megkísértem én.

A férfi gyakran feledkezik meg hatalmáról, s azzal visszaél; tehát a hol a csábnak a szemérm nem tud egyedül ellentállni, segédeül jó az ellenmondási ösztön, s a nő majdnem a legyözetés pillanatában menekül az ellentmondáshoz, — küzdö érzelmeit fékre kapja, s egy „nem“ szónál számtalanszor megmenti magát.

A büszke férfi megtévén a merész lépést, midőn gyözelméhez legközelebb van, egyetlen „nem“ mel megalázva hagyja el a tért, és többé nem mer új csatára kelni bünös öntudatában, hogy szándokát elárulta.

Hány nőnek nyitá föl szemét egy ilyen ellentmondás, — s mennyire tevé óvatossá később épen saját boldogságára! — tehát ne haragudjatok, hogy a nő a férfi ellenében örökös önvédelemre szorítottván, míg száz támadásra egyszer mond igent, kilenczvenkilenczszor mond nemet, és még ekkor is hány bukik el; tehát bocsássátok meg a nőknek az ellenmondást.

Ne is mondja nekem senki, hogy a nő e tulajdonságát hosszú időkre megtartja; hisz ez önvédelmet oly hosszan kell gyakorolnia, s ha e hatásos fegyver a nőnek természetében úgy elterjedt, hogy kicsinyes dolgokban is érvényre jut, találjátok igen természetesnek, hogy minden pillanatban szüksége lehet reá.

Majd, midőn a férj és nő közti viszonyról szólok, folytatom ez eszmét, addig pedig még egyszer mondom: bocsássátok meg a nőknek az ellenmondást.

Én ezt nem ma gondoltam ki legelőször, és annál szivesebben írom le, minthogy látom, minő számos félreértés van a nők irányában, kiket a férfiak jó részben csak megcsalni törekednek, vagy gyöngeségeiket rágalmazni; pedig édes atyámfiak, ha a teremő a diónak oly kemény héjat nem adott volna, mint a milyen csakugyan van; az ember fiának alig hagynának valamit a verebek és varjak.

Mondják meg nekem, uraim, mivé lenne a szegény nő, ha ezreredrészt elhinne abból, mit önök időtöltés és bolondítás kedvéért elmondanak? Akkor lenne ám még dicsekedés, hogy a nő töredékeny portéka; és meg nem gondolják, mily nyomoru erköles egy töredékeny portékát összetörni; mint a mely tettel százan meg százan dicsekedni szoktak.

Ime, kedves asszonynéném, majdnem elkomorodtam; hanem az is igaz, hogy ezen kényes

tárgynál nem sok nevetnivaló van, s minthogy eddig e tárgyról senki sem irt, — ne lássák valami könnyű tárgynak, melynél nevetni is lehet, ne hogy úgy járjunk, mint Dobsa „IV-dik László“-jában az a paraszt, ki vak leányának meggyaláztatását elbeszélvén, a történetnek végén azt kérdik tőle: Hát aztán? Mire a paraszt keserű gunynyal mondja: Jer, leányom, menjünk, a mi szegényünk még igen rövid, még azt kérdezik: hát aztán?

Irodalmunkban még eddig nem látok annyi szerencsétlenséget megírva, mint a külföldnek irodalmában, mi világos jele, hogy nálunk még sem oly nagyon sürű a „szomorú történet“, — de nálunk sem árt követni urfiaink irányában azt a régi cigánypolitikát, melynél fogva a gyermeket előbb megverik, aztán küldik el a korsóval a kutra. —

Mégis volt valami jó a régibb szokásban, hogy a fiu nem ment el leánynezőbe, míg apja meg nem engedé; és ha történt is olyan ügyetlenség, hogy az egyszeri fiu nagyot fohászkozott azon, hogy édes apja könnyebben megházasodhatott; mert épen az ő édes anyját vette el; de kit vesz el majd ő? . . . de legalább nem ölte meg a csábító szó a leálynak boldogságát, mint ma elég gyakran halljuk.

Meglehet, kedves asszonynéném a világ romlandóságára annyira fölingereltem, hogy két nap, két éjjel meg nem vigasztalódik; de már engedelmet kérek, nem hagyhattam e dolgot szó nélkül, sőt még asszonynéném arra is kérem, mondja el ezt másoknak is, és a mit és hol lehet egy-egy példával toldja is meg, miért is áldja meg az áldó, kívánja

Kedves asszonynénémnek

szerető öcsese

V A S G E R E B E N.

EREDETI DIVATTUDÓSÍTÁS.

Brüsszel, octób. 6. 1857.

Kedves barátném! Még mindig üres a város; a szép idő mindenkit falun tart. Azonban a szeptemberi ünnepélyek alkalmával hemzsegett a nép minden utczában, minden téren, mert e napokban még azok is járnak, kelnek, kik különben, ugyszólván, sohasem bujnak ki házaikból.

Mindamellet a boltok tükör üvegdei tele

vannak a legszebb portékákkal, melyek csak vökre várnak.

Ugy látszik, hogy a télen igen sok bournouszt fognak viselni, legalább a mennyi uj köpenyt láttam, mind e formára volt szabva.

Nagyon szép angol szövetek használnak e köpenyekre, melyek aránylag drágák ugyan, de azon előnnyel bírnak, hogy nem kell semmi vat-

tázás, mivel a szövet oly vastag, s annak fonáka oly gyapjas, hogy egy ily szövetből készült felsőöltöny oly meleg mintha a legjobban ki volna vattázva.

A bournouszok igen hosszúra szabotnak, úgy hogy alól csak keveset látszik ki a ruha, és szerfeletti bőséggel birnak, olyannyira, hogy az elég széles crinolinok daczára; egészen, s minden oldalról befedik az embert, mi köpenyben nagy, és nem mindig elérendő előny.

A csuklya, mely bournouszban nem hiányozhat, keskeny s hegyes, de úgy van szabva, hogy könnyen lehet azt a főre huzni. Többnyire két nagy bojtból áll díszítése, míg az egész köpeny csak valami csinos galon-al (e célra szőtt erős szalag) van beszegve, úgy mint az a férfi paletót-nál rég divatban van.

A ki nem sajnálja a költséget, ujjakkal láttatja el a bournouszt, mi által sokkal kényelmesebbé válik; de akkor majd felével többre kerül, mivel az ujjak oly nagyok s bőveek, hogy csak elefántfülhez lehet azokat hasonlítani.

Egy ujj nélküli nagy bournousz, a legjobb s vastagabb szövetből, 100—130—150 frankba kerül; ujjakkal nem igen lehet azt 170—200 frank alól kiállítani; de az is igaz, hogy e ruhadarab tovább tart három olcsóbb köpenynél, s némely dolgokban olcsóbbat vesz a ki drágát választ.

A kalapokra nézve a formákban eddig nincs semmi változtatás; kicsinyek azok, kétfelől elég szélesek, s a függönykéék még mindig nagy szerepet játszanak; mert igen hosszúak s fodrozatokkal, szalagokkal s virágokkal, olykor túl a rendén is ki vannak czifrázva.

Az új téli szövetek még nem érkeztek meg, tehát azokról nem írhatok; az egyedüli új szövet, mely nekem itt feltűnt, a moirirozott skóciai popeline, melyről már Ostende-ből írt leveleim egyikében is említést tettem.

Sok csinos olcsó selyemkelmét láttam, de sem a szövetben magában, sem a rajzban ujjat nem vettem észre.

A fehér és fekete kockás és csikos szövetek, még mindig nagyon divatosok, s minden áron kaphatók; úgy hogy a szolgálótól fogva a herceg-
nőig mindenki követheti e divatot, kiki erszény s tehetsége szerint.

A bársony köpenyék új szabásáról még nem

tudok bizonyost; azt állítják, hogy ezek is bournouszszabásuak lesznek; de mivel még nem készültek el, mind ez csak hír.

Tegnap a legnagyobb boltok egyikébe mentem, kissé körültekinteni, mielőtt e levelet intézném hozzád; s ott többféle csinos és őszi ruhákra nagyon alkalmas, nem igen nehéz szőrszöveteket láttam; melyek nem drágák s a mellett igen tartósak, ha az ember nyáron által a molytól megőrizheti, mi itt, a hol annyi a moly minden házban, — nem könnyű dolog ám.

Vannak-e ruhák közt cachemire szövetek, kétfelől a szoknyán fekete arabesquekkel, melyek a szövetbe vannak beszöve.

Mások a selyemkelméket utánozzák, s fehér vagy másszínű selyemszálakból beszótt rajzot mutatnak; mi többnyire körül folyó csíkokat képez.

Alapszíne e kelméknek sűrke, barna, vagy drapszin; fehér, sárga vagy vörös rajzzal. Eleven alapszínűeket nem láttam.

Egy ujnemű himzéssel foglalatostkodnak most itt a hölgyek, kik általánosan, a tapisserie vagy más efféle költséges munka helyett, himezni szoktak; gallérok ujjakat stb., minek jó hasznát vehetik.

E himzés többféle, kis pettyekből álló rajzokat mutat, kettős tömött mousselinenon, mit nálunk batiszt-mousselinnek szoktak nevezni.

E pettyeket vastag sodrott gyapottal, egyetlen öltéssel hímezi az ember, úgy hogy minden öltés, melynek nem szabad hosszúnak lenni, egy-egy kis pettyet képez. Nagyon szapora e munka, s a mellett igen csinos is.

Meg kell jegyezni, hogy ha így akar valaki hímezni, igen vastag varrótót kell használni, s a szövetet nem szabad viaszos vászonra húzni.

A férfiakra nézve nagyon divatosak most, reggeli vagy falusi viseletre, a piqué ingek.

Az egész ing ugyan nem áll piquéből, hanem gyolcs, vagy inkább vastag fehér percálból; de az ingnek melldarabja piquéből készül, olyanból a milyent mellényekre szoktak használni, úgy hogy ha meleg az idő, mellényt nem szükség viselni, ha pedig hideg van, az ily piquéingek azért kellemetesebbek, mivel melegebbek a többinél. A gallérok és a hajtókák az ujjakon, mindig fehér gyolcsból készülnek, még akkor is, ha az ing melldarabja színes piquéből áll.

JÓSIKA JÚLIA.

PESTI LEVELEK.

XIII.

Pest, octóber 5-kén.

Kedves olvasója e rózsapiros köpenyű lapnak, vajjon olvassz-e hébehába vagy éppen rendszeren más olyan lapot is, mely magát szintén divatlapnak czimezi, és állítólagosan hölgyek számára van szerkesztve? Olvasod-e a zöld Divatcsarnokot, a halványfehér Hölgyfutárt, és mindenekelőtt a — sárga Délibábot? Ah édes olvasóm, kérlek szépen, bocsásd meg, ha oly annyira feledékeny voltam, hogy nem figyelmeztettelek e lapok mindegyikére, és e hanyagságom sok mulatságos dolog olvasásától fosztott meg. Ezennel helyrehozom hibámat, és kérek szépen minden szép szemet, olvassa a főnebbi lapokat is, és különösen a sárga Délibábot, mely kétszeresen — ah mit mondok?! tisztesen érdekes. Először a sárga délibáb már magában egyike a legnagyobb természeti ritkaságoknak; másodsor igen érdekes, mivel szenvedő állapotban van, harmadszor azért is ajánlatos, mert ha még egy ideig nem olvassuk, aztán — ki tudja, vagy látjuk többé, vagy soha se . . . Negyedszer igen érdekes azért, mert abban egyik legkitűnőbb színművésznők férje tárczalevelet ír, kit különben keresztneven Gyulának hinak, vezeték nevét, miután nőjét általánosan ismerjük fölösleges megmondanom. Gyulának életfeladata tehát a sárga Délibában tárczalevelet írni, és mindenképen ki akarja érdemelni azt a dicsőséget, hogy a legjobb híru magyar színművésznők egyikét az ő nevérol nevezik, és e dicsőségre az által akar szert tenni, hogy azon személyek és lapok ellen, melyek a magyar színháznál más színésznőt is megdicsérnek, vagy éppen néha érdemük szerint jobban is megdicsérnek, azok ellen minden héten valami kifejezhetlenül finom, láthatlanul éles élczet akar mondani. Erre egy egész heti ideje van, és a mult héten is sikerült neki egyet kitalálni, a mi szórul szóra ennyiből áll: a fák még oly zöldek, mint Vajda kritikái. Milyen erős, milyen eredeti, mennyire géniális élcz! Nem veszik-e észre kegyes olvasóink, mily láthatatlan itt a finomság, mennyire kifejezhetlen itt az élesség! E két tulajdonság egyébkint Gyulának jellemző sajátása, a melyekre ő mindig büszke volt azok előtt, a kik ismerték! Ő teljesen méltó arra, hogy szélesebb körben olvastassék, azért kérjük bájos előfizetőnőink ezreit, a mennyire kitelik tőlük, szerezzék meg olvasmányul e szellemdus lapot, ha lehet még e negyedévben, mert ha még e negyedévben meg nem ismerik, . . . „engem mondhatom kinos sejtésnek terhe nyom“ — hogy a jövődő tél nagyon kedvezőtlen talál lenni a sárgaságban szenvedőkre. . .

Igen, édes olvasó, a következő uj év minden eddigiek között legválságosabb, a mióta a magyar journalok élnek. Egy-kettő már is haldokol, és a

journalok hattýúdala a polémia. Többé nem leszek figyelmetlen, és minden mulatságos eseményre előkészítendem az olvasót. Vigyázza meg a figyelmes olvasó, melyik ujság **kezd**i a személyeskedő, a minden ok nélküli polémiát, és erről bizton kitalálhatja, melyik haldokol. — A vitéz magyar vér nem tagadja meg magát a merre nap kél, és az üres pusztaságban délibábok **úsznak**. A vitéz magyar természet pedig azt dictálja nekik, hogy ha már meg kell halni, olcsón ne adják el magukat. Azért izzadnak egész héten át, és a kinos veritékből megterem egy valóban drágán vett öldöklő, egy géniális, egy eredeti élcz, melynek finomsága láthatatlan!

Ne vádoljon a gyöngéd szívü olvasó, hogy talán érzéketlennek tartom, mivel a haldoklás szemléletében igérek számára mulatságot. Ez a haldoklás éppen nem kebelrázó, ellenkezőleg, ez az egyetlen neme a halálnak, a melynek vonaglásai igen nevetségesek. Az ujságok gunyolódva, élczeskedve halnak meg, és embereik, élceik nem annyira nevettek, mint nevetségesek.

De, ha az egyik oldalon halál van, a természet törvénye szerint a másikon születésnek kell lenni. Így született meg e héten a „Szépirodalmi közlöny“ — Szelestey László szerkesztése mellett, kiről ha e lapok szerkesztője utasításba nem adta volna is, hogy vagy hallgassak, vagy csak dicsérettel szóljak róla, mégis azt mondanám, Isten hozta őt szerkesztőül, mert ismerve tiszta jellemét, fölteszem róla, hogy kicsinyes érdekek, s százszor elhasznált élceknek sem eszmét, sem személyt, sem semmiféle komoly ügyet föl nem áldozand. Nevezetes e lap első száma arról is, hogy benne Gyulának egy olyan tárczacikke van, melyben a „zöld“ szójáték nem szerepel. Ha volna olyan csodás türelmü ember, a ki Gyulának valamennyi tárczaleveleit végig olvasná, nem ártana megszámitani, hányszor használta e kitűnőleg elmés tárczairó e „zöld“ menhelyét a lélek ürességének. . .? Mulatságos s tanuságos adat volna egy egész életében üres tárczairásra kárhozott, minden egyébre képtelen, kimerült, s szellemi insége szorongató érzetében minden nagyobbra irigykedő tárczairó kinszenvedéseinek! . . . (NB. Ha jól emlékezem, Gyula egykoron verseket írt, persze hogy szerelmeseket, hanem hát az régen volt — azóta kiábrándulhatott!)

Az ég szerelmére, kérem nagysádtokat, olvassák a Délibábot!

Alássan bocsánatot kérek, ez az egész korán sem polémia. Ez az ugynevezett „tárczalevél“ — és ennek tárgyát bevett szokás szerint az irodalom s művészet ismert személyei teszik, kivévén az olyan tárczalevelést, a ki télen nyáron mindig

csak a „zöld“ levelekhez kapkod, pedig csak teteti magát, mivel el akarja palástolni, hogy tulajdonképpen az ő kedvencz eledele a — venyige...!

Aztán már másod ízben alázta meg magát a Délibáb tárczalevele is szíves látogatásával a „Nővilágnál“ — rangunkhoz úgy illő, hogy kétszeri maga megalázása után mi is megemlékezzünk róla... különben dölyfösséggel vádolhatna bennünket...!

Ugyan-e napon, melyen egy új szépirodalmi közlöny indult meg, szállott föl a fűvészkertből

Regenti léghajós is — roppant számu néző tömeg jelenlétében. Hajója mintegy 150 láb körületű lehetett, s a hirdetés szerint két embernek kell vala felszállani benne, de a kíváncsi közönség csak egyet látott, — azonban ezzel is teljesen meg volt elégedve. Esti hat óra tájban szállott föl a szép léghajó, s a kerepesi uton áthaladva észak felé mindig fölebb fölebb szállott, úgy; hogy midőn már a város szélén lehetne, még akkor is kivethető volt a magasságban a hatvani kaputól nézve is.

ROMEÓ.

H I R V Á S Á R.

B U D A P E S T.

— Ö cs. k. Fensége Albrecht Főherczeg Főkormányzó ur september hó 28-ikán Péczelre méltóztatott kirándulást tenni egész törzse kíséretében, s másnap 29-én távozott a Rádayak ős kastélyából, melynek mostani ura gr. Ráday Gedeon részesült a ritka szerencsében a magas vendéget elfogadhatni. (M. S.)

— Bulyovszkinét minden órán várjuk Pestre párisi utjából. Első föllépése azonban csak e hó derekán történik, hihetőleg Dobsa „V. László“ című új tragoediájában, melynek már az ujjal látni óhajtott jeles művész ezen föllépése is kétségen kívül szorulásig teli házat biztosít.

— Nehány főur 135 pftot adott össze és kézbesíté gróf Ráday Gedeonak a Siklósi gyógyintézetben szenvedő agg művész Szentpéteri gyógyítási költségeire.

— A nemzeti színház tagjai pedig 95 pftot adtak át Udvarhelyi Sándornak, ki az ötpacsirtai égés alkalmával kapott veszélyes sebekben fekszik. — Ebből azonban nem következik, hogy a magyar színészek és a magyar mágnásság pénzeje között azon arány volna, a mi van a 95 és 135 között, — legfőlebb csak azt jelenti, hogy ők jobban felfogják Udvarhelyit, mint a mágnások Szentpéterit.

— Győrül vettük az e hó elején megindult „Győri Közlöny“ című új — kereskedelmi és szépirodalmi — lap első két számát. Az új pályatárs eléggé eleven, jó kedvű, elmés, külseje is csinos, a mi összevéve kétségkívül testi lelki jó egészségre s remélhető hosszú életre mutat.

— A bécsi karinthi kapui színlapon a tőlünk odaszerződött Róka Jani neve „Rocca“ átalakításal olvasható. Egy pesti ítéssz, ki miveletlenségnek nevezi, ha valaki az idegen nevet rosszul mondja ki, már most megvigasztalódhatik: a bécsi színészek még miveletlenebbek, ők nemcsak rosszul mondják ki a magyar nevet, de még azt leírni sem képesek...!

— Pfeiffer Ferdinánd, jó indulatot s helyes ítéletet tanusita legközelebb azzal, hogy Gyulai Pálnak szerkezetre és irmodorra nézve irodal-

munk gyöngyei közé tartozó novelláit megvette és nemsokára kiadandja. Még nem láttuk előfizetési felhívását, de talán anélkül is adja ki, hiszen a jónak helyből is el kelni hangos unszolás nélkül.

— A Hutiray Lukácsy Sándor által szerkesztett „Kerti gazdaság“ első száma is megjelent, melyet a külső gazdaságban is gyönyörködni tudó magyar gazdasszonyok pártfogásába bátran ajánlunk. —

— A hús fontjának ára e hónapban is megmaradt 10 pkr. Feltűnő dolog, hogy míg a marhahús ára ha nem száll is, de legalább nem emelkedik, azalatt a szellemi termékek nyomott ivenkinti árát mind fölebb liczítálják egymásra a vállalkozó szellemű kiadók. A „Vas. Ujság“ eddig 60 pfton vette ivét a prózai munkának, a legujabban támadt „Szépirodalmi Közlöny“ 70 pftot ígér, és pedig nem magányuton, hanem programjában. Egyébiránt, a mióta a lapokban házassági ajánlatokat hirdetnek, s meghatározzák, hogy a vőlegénynek hány ezer pftja legyen, már semmi sem meglepő. Eddig az egész világon az volt divat, hogy legfőlebb az író nevére, a munka jóságára hivatkoztak, már mi magyarok tovább értünk gyakorlatilagban az amerikaiaknál, mert nálunk már azt kérdik: hogy vetted? Már ezután Jókai hiába ír szép dolgokat: valaki 10 pfttal adjon többet Remellaynak, az aztán kelendőbb lesz. — Hanem azért mi csak Jókai mellett maradunk, vagy inkább: ő maradt mellettünk, s erről biztosítjuk is olvasóinkat, ámbár mi soha sem bántjuk meg annyira Jókait, hogy azt mondjuk, mikép gyönyörű műveit megfizettük, ellenkezőleg: kinyilatkoztatjuk, mikép oly nevelésesen potom árt adunk megfizethetlen műveicért, hogy azzal (bár a 70 forintos urakét azért megüti) — röstelljük dicsekedni, azt tartván némi szerény büszkeséggel, hogy ha már szegény nép vagyunk, legalább ne legyünk — nevelésesegek.

— Különbben hogy mennyire bővelkedünk újdonság dolgában, mutatja a körülmény, hogy most a következő csodaeseménynek is alig ugyan, de mégis jut hely valamennyi lapban. Ballagi tanár ur bemenvén a helyb. egyetem irodájába, hogy ott leczkerendet kérjen, a jelenvolt főszemély odafor-

dult egy irodatiszthez, s azt kérde: ki az a Balagi? — A járatlan azt gondolná, hogy nálunk az ilyesmi ritkaság. Pedig hányszor történik ez mindennap. Többi között egy magát az irodalomban jártasnak mutató társaság a gőzösön azzal bókolt Vas Gerebennek, hogy olvasták a verseit. Másutt egy hirneves költő kérdezte, állása felől, midőn azt mondá, hogy ő író, azt kérdezték — kinél? — S tán maig is azt hiszik, hogy írnok. Es ist eine alte Geschichte.

— Másrészt pedig Budapest igen is vén városnak mutatkozik. A fűvészkertből egy híres léghajós szállott föl mult vasárnap, a legveszélyesebb risicora, mert a léggömbnek gázzal megtöltése annyira soványan sikerült, hogy a léghajós, ki már 34-szer diadalmas utat tón a felhők között, ezuttal vonakodott belé ülni, hanem a közönség pénzét követelte vissza, s így hitele megmentése végett az elszánt léghajós egy szál kötélén csakugyan fölemelkedett, s Vácznál szerencsésen szárazra jutott. Lapjaink e hőstetről kevesebbet beszéltek, mint valamely az emeletről szerencsésen lebukott gyerekekről.

— Szigligeti ur a „M. Posta“ tárczájában „Pókaiak“ című szomorújátékát védi a lapunkban megjelent bírálat ellen. Ilyenmű kiterjedtebb vita lapunk feladatán kívül esvén, Szigligeti urnak a „M. Sajtó“ tárczájában válaszoltunk, valamint jövőre hasonló esetben mindenkor ezen nagy lap terét veendjük igénybe, a „M. Sajtó“ érdemes szerkesztőjének szíveségéből.

B E L F Ö L D.

— Császár Ő Felsége a parendorfi táborban néhány éjet is töltött, s néha-néha egyik másik csapatot váratlan látogatásával lepte meg. A többi között sept. 22-dik napján az ugynevezett holeczniczni-sipkában kard nélkül mindakét parendorfi táborot meglátogatta. — E táborokban összesen 12 ezer főnyi lovasság volt együtt 48 ágyuval.

— Mult hó 26-án Parendorf egy része leégett. 70 ház lett hamuvá. Ő Császári Felsége is megjelent a vész helyén a táborból, s személyesen vezette az oltást, mely célra a táviratilag megrendelt udvari feckendő is még jókor megérkezett.

— Mult hó 28. Parendorfban nagyszerű, hogy mondjuk? — ugrató verseny volt. — A versenypálya két angol mérőöldnyi kiterjedésben a brucki majorudvartól Parendorf faluig terjedt, és több nehéz akadálylyal volt ellátva. — Ezek között egy 8 láb széles árok egy 3 láb széles és 4½ láb magas sövénynyel s egy erős öt láb magas palánk, kettős árkokkal stb. Csak öt lovag vett részt e versenyben, kik közt b. Orez y huszár-százados lón győztes, valamint az ezután következett síkfuttatásban is. Ez utóbbi alkalommal az a baleset történt, hogy a versenyzők egyike, hg Windischgrätz 4. vértés ezredbeli alezredes, egy a pályán vigyázatlanul

keresztüllovagló tiszt által letapostatott és jobb orczáján súlyos sérülést kapott.

— Kilányi és Kilányiné táncművészek a pesti német szinpadon „Athalanta“ című saját balletszerzeményükben fognak föllépni, azután Bécsbe mennek, hol Hoffmann igazgató őket az egész téli évszakra szerződteté.

— Egy alsó-ausztriai postamester, ki 1757. évben halálozott meg, örökösének egy szekrényt hagyott hátra, melyet végrendeletében csak 100 év múlva kívánt felnyitni. A végrendeletben világosan ki volt fejezve, hogy a szekrény a jelenre nézve értéktelen tárgyakat tartalmaz, s csupán 100 év elmúltával fog az örökösöknek örömet okozni. A szekrény tehát ez idén, száz év múlva felnyitott. Abban több, ezelőtt száz évvel divó czikket találtak, melyek azóta drága ritkaságokká lőnek. Egy hölgykalap és egy pénztárca az akkori divat szerint, különböző alkalmi vers, szinczédula, hirdetések, étlapok, rézmetszetek, rézpénzek stb. képezik a titkos szekrény tartalmát.

— A kolozsvári nemzeti színházban az uj télszaki előadások sora f. hó 28-kán nyílik meg. Az igazgató Láng Bódinak, mint a „K. K.“ írja, sikerült volna megnyerni vendégszerepekre Egressi Gábort, Feleki Miklóst, Bulyovszkinét, s „alkalmasint“ Komlóssy Ilát is.

— Maros-Vásárhelyen „Székely Posta“ című lap keletkezését emlegetik, melynek szerkesztője Mentovich Ferencz, az ismert költő és tanár, segédje Békesy Márk lenne.

— Hofbauer k. a. és Szerdahelyi Nelli asszony Szabó úr társaságához szerződtek Temesvárra. —

— Biharban Havalai Kriszár Bertalan, 18 éves fiatal festő halt meg, kinek egy pár festményét mi is láttuk, s azok után korához mérve hová itéletet, benne a hazai festészet egyik szép reményének elvesztését fájlaljuk.

— A „M. N.“ következő különös álomlátási esetről tudósít: Reichenbachban néhány héttel ezelőtt egy nő hetedik szülésében meghalt. — Szerető férje egy héttel később azt álmodá, hogy neje hálószobájába lépett, a csecsemő bölcseje föle hajolt s titokzatos jeleket mutatva hadorászott kezeivel. A férj megszólítá, felfedi előtte aggodalmát és kéré, hogy maradjon nála; de neje azt válaszolá, hogy lehetetlen, mert csak rövid időre eresztették vissza egy feladat végrehajtására. — Erre eltűnt, a férj felocsódott álmából, gyertyát gyújtott — és gyermekét, kinek előbb legkisebb baját sem tapasztalta, halva találta — kimulva gutaütés által.

— A eszmadiák, kiket eddig csöndes, békés politikusokul ismert a világ, kik legfőlebb feleségeiknek üzentek háborút, és ahoz, hogy ribilliót üssenek, már túlbölesek voltak, — legközelebb Pécskán megtagadták eredeti természetüket, s fölláztak. Az ottani színésztársaság a „Lumpaci vagabundus“ című színművet adta, s az abban személyesített „Lábszj“ mester viseletén a nemes

ezéh annyira felháborodott, hogy e hozzájuk nem illő helytelen viseletű tagot helyesnek vélte az előadás után jól — helybenhagyni, a mi alatt ha félholtra verést értene a szép olvasónő, igen megközelítné e „műkitétel“ valódi értelmét. — Persze a nemes és hatalmas pécskai csizmadia- ezéhnek nem jutott eszébe, hogy „van bíró a felhők felett“ — azért a felhők alatti bíráktól e hőstetteikért illő drámai igazságszolgáltatásban részvételük, csak azt nem írta meg a levelező, hány fölvonásban. — Hanem azért a thalia papok is jobban óhajtottak másutt lenni, és most Batonyán működnek, s hihetőleg a Lumpaci helyett „Sas István“ aramat és a derék „Fodrák Miskát“ veendik elő, a mit jobb lett volna a keserű leczke előtt cselekedni. —

Győr, october 4-kén.

Levelek a Növilághoz. *) II. Kedves drága hugomasszony! Ugy-e gyorsan halad az a magyar rokonság? Először tisztelt barátném, — most már kedves hugomasszony! Biz azt hiszem, hogy harmadik levelünkben már per te s tu beszélünk egymással. Egyébiránt e czimért ugyhiszem nem fog rám ön megharagudni; miután bizonyos, hogy a nővilágban a hugomasszony mindig kedvesebb mint a nénémasszony: sőt merem állítani, hogy még a férfi világ is ezt tartja! — De most dologra!

Első levelém óta érdekes ujdonságok merültek fel városunkban. — Ne tessék azonban az érdekes alatt érteni, hogy nálunk valami sentimentális szakácsné, vitriollal vetett véget szerelmében kétségbeesett életének, — vagy egy zsupori, elvesztett kincsének felét, a becsületes megtalálónak ajándékozta, — egy háziur a házbéért mult Szent-Mihály napján leszállította, — vagy pedig egy szegény ördögöt éjfélnél mikor már az utczai lámpák is álomnak szokták adni kiszáradt beleiket, a város közepén 4 bankó forintért néhány civilizáltabb bandita, a mostani világ humanistikus elvei szerint kloroformmal más világra szenderítettek volna. A mi ujdonságaink ezeknél sokkal szelidebbek, szerényebbek, és igénytelenebbek! Megérkezének t. i. 1., színészeink, — 2., megjelent a Győri Közlöny, s ebben 3., debütirozott a színbiráló! Tulajdonképen ezek mind hárman, a színészek, a Győri Közlöny s ennek színbirálója egyszerre debütiroztak nálunk, és — sajnosan kell jelentenünk, hogy ezek közt a színbiráló — legkevesebb sikerrel. — A Győri Közlönyről nem akarunk szólni, — azt kedves hugomasszony maga bírálja meg; de elolvassa ám, — ne úgy, mint bizonyos kritikus, a nemzet napszámósait! Nekünk is mint az egyszeri cigányasszonynak saját gyermeke volt a legszebb! a Győri Közlöny a mienk, — iparkodni fogunk hát őt miután megszületett, fel is nevelni tisztességesen, — kivált ha kedves hugomasszony tisztelt férje elfogadja a ke-

resztapaságot, s keresztiségi ajándokul egy pár jó verssel, a mi minálunk vidéken nem igen terem — megtisztelné ujszülöttünket! —

Színészeink becsülettel mutatak be magukat avval a csintalan huszárcsinnyal, melynek a vidéken tán legesinosabb markotányosnéja a bájos Hegedűsné, — kinek játéka, s éneke egyformán jók, s elragadják a közönséget. Nem csoda ha Pesten is — néhány lap szerint, szívesen látnák s hallanák őt! Kedvese Virág Marczy a huszár — Hetényi, szintén kitett magáért mindjátéka, mind éneke által, — a többiek is iparkodtak a gyenge darab érdekét fenntartani, annyira, hogy azt mindnyáján végig nézhettük egyszer — mulatságból! S a Győri Közlöny színbirálója itt debütirozott rosszul, midőn a jól adott darabban csak az egy Muczi ló ragadta meg figyelmét, — melyet aztán meg is dicsért szépen. Ennek az igaz, hogy nagy érdeme volt, hogy kedves markotányosnékat le nem veté, s így — meg nem buktatá; de azért a közre működött egyének csakugyan több figyelmet érdemlettek volna, mint egy oktalan állat! Egyébiránt a színbiráló maga is elismerte hogy bakot lőtt, mert bírálata alá, neve helyett egy nyilas embert, s előtte felfordult, tehát lőtt bakot — pingáltata! — Második előadás a Czárnó volt, melyben Hervei Ida k. a. illő fenséggel s méltósággal adá a czimszerepet; Hegedűs mint czár, jeles; kár hogy Olgát nem a kedves Hegedűsné játszotta. 3-ik előadás volt a Mama; de itt bizony leggyengébb volt maga a mama, — csodálom hogy annyira félték tőle a többiek. Hegedűsné, Hegedűs, Dózsa és Szuper, egyik mint Szegefű a másik mint komornyik, igen jelesek. a vígjáték mindvégig igen mulattatá a közönséget! 4-ik előadás, Császár Ő Felsége legmagasabb névünnepeének előestéjén, helyesen kivilágított színházban a Néphymusz tetszésre lett éléneklése után — Egy nő, ki az ablakon kiugrik. Miklósiné csinos színpadi alak, értelemmel és érzéssel játszik, Hegedűsné hasonlíthatlan Törő Bálintné, Berzsenyi igen jó nagy bácsi, — Jánosi még csak kezdőnek mutatkozik; de szorgalom által haszonvehető tagja lesz a társaságnak.

S most színésztársaságunk jelesbjeit bemutatván kedves hugomasszonynak, magáról a színházról s a helybeli cassinóról akartam még valamit írni; de levelém úgy is hosszúra terjedvén, majd ezekről s más rokon nemüekről jövő alkalommal!

K Ü L F Ö L D.

— Párisban most vékony pléhből készült hogyis nevezzük — körömtokot árulnak, melyet azok viselnek, kiknek a természet nem szép körmöket adott.

— Ausztrália ős lakóinak igen furcsa s kétségkívül egyetlen módja van az udvarlás és hódítás mesterségében. Az ausztráliai őslakos, ha már

*) E kedves tollból eredt levelet, miután a borítékról lezszorult, méltónak tartottuk e rovatba felvenni.

egyszer kiválasztotta magának jövendőbeliét — többnyire más törzsből — akkor kilesi az alkalmat, midőn kedvese egyedül vagy legalább védőtől kissé távol van. — Ilyenkor aztán észrevétlen megközelíti, s buzogányával egyet olyat üt a fejére, hogy a „kedves“ elszédül, és a szerelmes férfi vállára vetvén, saját törzséhez hurezolja. — Ezek ugyan messze vannak Páristól.

— A wiesbadeni udvari színházban mult hó elején egy Rouselle Károly nevű, volt afrikai vadászkatonára, különben pedig a világnak alighanem legerősebb embere mutogatta magát, ki egy hat mázsa nehézségű hat fontos öblű ágyut vállán elsüttetett, a nélkül, hogy az erős visszalökés elejtette, vagy megtántorította volna.

— Ah, a civilizáció előhaladtával sok furcsa dolgot érünk még meg: Ime egy legújabb hirdetés egy külföldi német lapban: Egy szakácsnénál, ki jól tud főzni, valamely csöndes és szorgalmas család, mint uraság azonnal fölvetetik. Azonban főkellék, hogy az uraság előbbi cselédeitől jó bizonyítványokkal legyen ellátva. Előnye van oly urasági családnak, mely főteremét a kedves elfogadására átengedi a szakácsnénak. A folyamodni kívánó uraságok leveleiket három nap alatt A. Z. jegy alatt küldjék be stb.

— Rachel, a legnagyobb francia színművésznő, kit a pestieknek is volt szerencséjük megismerhetni a nemzeti színházban, Cannes városában halálán van. — Különös, hogy, mint 1855-ben nálunk is példa volt rá, a nagy szellemek a halálban is úgy összetalálkoznak. Most a halál a francia nagy elméket veszi sorra. Béranger és Rachel, a maga nemében mindegyik első és egyetlen, minőket századok szülnék, egy év alatt talán egyszerre halnak el. . . .

— James Lambert Bostonban a világ minden eddigi sebesfutóit felülmulta egy fogadás szerinti utjával, melyben ezer (angol) mérföldet tett ezer óra alatt. Utját kezdte július 28-ikán és végezte september 9-dikén. Fogadását a 4000 forintot — megnyerte, hanem úgy elgyengült, hogy utoljára már a holdkóroséhoz hasonló állapotban szédelegve haladt előre. Most orvosi ápolás alatt van.

— Lola Montez, a világhírű, a négy világrészen huszonöt éven át bájaival uralkodó, szélszéyeivel zsarnokoskodó, egész országok ifjúságának szívet gyújtogató szépségkirálynő, végre valahára, korának mintegy negyvenedik esztendejében, töredelmessé és erkölcsstanárrá lesz! — Így mulik el a világ diesősége! Többé nem vív párbajt pisztolylyal, sőt lovagkorbácsát is félrevetette már, és Montrealban erkölcsi prédikációkat tart. — A dolog t. i. úgy áll, hogy egy montreali ujság a hatalmas tánczosnő multját elég gyöngédtelenül szelöltettni, s azért a bátor kalandornőt amerikai nyereséggel dorgálni kezdte. A tisztelt hallgató közönség előtt Lola Montez többi között így védi magát felolvasásában. Az okok, melyek nevére foltot vetettek, már most is nagy részt kedvezőleg

magyaráztatnak, s Isten igazságába vetett áhitatos hitben várom türelemmel a mi következni fog. — Ön, uram, kereszténynek vallja magát; hogyan fog ön egykoron a mennyei bíró előtt lelkével számolni, a ki azt mondta: ne ítéljetez, hogy ne ítéltessetek; és hogyan fog annak szemébe nézni, ki e szavakat mondotta: „a ki magát tisztának érezi, vessen követ reá. Én megbocsájtok önnek, uram“ stb.

— Frankfurtban jelenleg ügyes szabólegények 1000—2000 pfirt évi fizetés mellett kerestetnek, és még ez áron is csak alig kaphatók. Londonban pedig 6000 pfirtot kapnak, épen annyit, mint egy kisebb állambeli miniszter. Mit mondanak ehez a falusi iskolamesterek, a városi tudósok, régiségbuvárok, magyar drámaköltők? Erre bizony részükről egy sóhajtás a legjobb felelet.

— A nemrég elhalt nagyhirű francia ítéző Planche Gusztáv sokkal önállóbb s szilárdabb volt ítéletében, mint azt egynémely színészek egyáltalában lehetségesnek tartják. Egy párisi „Revue“ kiadója egykoron így szólt hozzá: Miként kívánhatja ön, hogy kiadjam e cikket, mely kellemetlen lehet a miniszterre nézve, kinél tegnap ebédelttem? — „Ugy látszik, — viszonzá Planche, — a miniszter ebédje többet ér mint az én cikkem — jobb lesz hát, küldje előfizetőinek a minister ur étlapját.“ — Szelidítsen valamit cikkén — esdekle a kiadó. — „Ne ebédeljen ön a miniszternél, felele Planche, tegyen úgy mint én. Azt hiszi ön, hogy az én feladatom az ön gyomra adósságait fizetni, és hogy én azért eszem a vendéglőben, hogy ön a miniszternél ebédelhessen?“

— Bajorország Bühl városában nőtlen férfiakból „Krinolines nők elleni társulat“ alakult, melynek tagjai esküvel kötelezik magukat oly nővel házasságra nem lépni, ki krinolint visel. Az élczek csak megjárták, legalább ha jó volt, jó ízűt neveltünk rajta, ezen a rettenetes komoly elkeseredés fölött azonban már a nevetés is izetlen. Hősies nemzedék! A jelenkor százféle kores hajlamai, szokásai előtt meggörnyedve bókolnak, és az ártatlan krinolin ellen esküdnek össze!

— A fogadások, mikor elmésséggel párosulnak gyakran maradandó adomát szülnék. Ilyen a többi között, a mit a francia lapok legújabbán közölnek Mars kisasszonyról. Midőn a híres színművésznő Mars kisasszony, igen előhaladt életkora daczára, még mindig igényt tartott a szende ifjú szerelmes szerepekre, a színház néhány barátja Scribe vigjátékköltő előtt olyanformán sohajtott föl: Vajha lehető volna rábeszélni Mars kisasszonyt az élteőbb nők szerepszakmájának átvételére. — Miért nem, közbevága Scribe. — mibe fogadjunk, hogy én rábeszélem? — A fogadás rögtön megtörtént, és Scribe azonnal irt egy vigjátékot „Az öreganya, vagy a három szerelem“ czímmel, melyben az öreg mama szerepét Mars k. a. számára irta; azonban, hogy a szert ostyában adja be, egy vőlegényt hoz a darabba, ki az uno-

kát szándékozván elvenni, ezalatt az öreg mamába szerelmesedik. Amint a darab készen van, Scribe felolvasni siet Mars előtt, ki azt igen ügyesnek találja. — Azt hiszem — mondja Scribe — ön tudni fogja, melyik szerepet irtam nagysád számára? — Igen, felel Mars k. a. — hanem kinek adja ekkor az öreg mama szerepét? — E kérdés után kalapja után nézett Scribe s eltávozott, hogy kifizesse az elvesztett fogadást.

— A nápolyi királyságból a máriaradnainál is nagyobbserű orkánról értesülünk. Piedemonte gyárvárost a Molise kerületben nagyrészt tönkretette egy mult hó 13-kán kidühöngött felhőszakadás. — A városban átfolyó Torano hegyi folyam elhagyta medrét, és pusztító árvízzé növekedve, erős tömör hidját elszakítva, a várost elborította. Tömérdek ház összedőlt, és a víz elfutása után 52 hullát szedtek össze a városban. Mondják pedig, hogy e szám az elesett áldozatok felét sem teszi.

— Ristori Madridban Medeá-ban lépett föl először. — Ugyane napon bizonyos Fuentes nevű katona, mivel előjáróját megütötte, halálra ítéltetett, s a szerencsétlennek rokonai sírva futottak ide amoda a városban, nővére pedig egy kegyelemérti kérelemmel egyenesen a királynéhoz igyekezett, de az nem volt épen könnyű dolog, hogy annak színe elé jusson. — Valaki tanácsolta neki, hogy a színházhoz menjen estére, mert a királyné bizonyosan oda fog menni. A szerencsétlen nő zokogása Ristori fülébe hatott, kit a királyné előadás után látni kívánt. — Ristori nem várta azt be, hanem az első felvonás után jelmezében felment a királyné páholyába, s ott az elítelt Fuentesnek térdre esve kegyelmet kért, — a mit a királyné azonnal meg is adott. Ez örvendetes eset hire vilámként járta át a közönséget, s midőn Ristori a második felvonásban kilépett, a szeretet és lelkesedés leghallatlanabb jeleivel üdvözlötetett.

— A párisi tudományos akademiának érdekes vizsgálat tárgya akadt; egy Sajna és Marne kerületből érkezett nő mutatattik be ugyanis, kivel a mezőn az a csodálatos eset adta elő magát, hogy a mint a mezőn tehenét őrizné, lecsapott a villám, a tehenét megölte, hanem az ő mellére a tehen alakja teljesen kivehetőleg lerajzolódott.

— Egy angol lap (Ladies Newspaper) felhívja Anglia hölgyeit önkéntesek toborzására India ellen. Nőegyletetek javasol, melyek egy egy ezer önkéntes kiállítására költségeit szedik össze. E felszólításnak úgy látszik, van sikere, mert egynemely hölgy kezét tüzte ki jutalmul hőse számára. — A főnebbi lap számít az önkéntesek lovagiasságára, mely szerint a foglaló pénzt nem fogadják el. — Angliában még sok az őserkölc, meglehet, hogy a középkort egyidőre visszavarázsolja, midőn a hölgyek oly nagy szerepet játszottak a vitézi szellem emelésében.

— A legremekebb szöveget, mit a jelen ipar felmutathat, jelenleg Victória királynő parancsából a francia császári pár elé küldetett meg-

szemlélés végett. E szöveget egy asztalterítő, melyet Dumferline skót város készítettett Hodge és Lowman londoni ház számára. Köröskörül rajta a krími hadjárat kitünőbb hőseinek jól talált arczképei, egyik sarkán pedig Victória királyné, Albert és Cambridge hgek arczképei, másikon Napoleon császár és császárné s Napoleon hg arczképei meglepő hasonlatosságban eltalálva láthatók. Középen Anglia-, Francia-, Török- és Szárdországok címerei diadaljelekkel.

— Egy kis regény, mely megtörtént azzal az örökké igaz mottóval: hogy a kivel az megtörténik, annak a szíve meghasad. — Egy szép, fiatal leányzó St.-Gallenből szerelmi viszonyában egy danzigi mesterlegénnyel többet hitt, mint a menyit a leányzóknak esküvő előtt hinni szabad, habár amugy privátim a „kedves“ férfitu mennyre földre esküdözik is. Midőn tehát már a törvényes házasság szükségessége nagyon sürgős lett, a danzigi hűséges, kedves férfitu azzal állt elő Crescentiának, hogy ő most gazdag, de szigorú szülőihez Danzigba visszatér, hova Crescentia is rögtön kövesse, ott aztán majd egybekelnek. — Crescentia összeszedvén pénzeeskéjét, teljes bizalommal kedves hűségében s ígéreteiben megindul, s kétszáz ötven mérföldnyi utat tevén mindenféle gőzösökön, elérkezett Danzigba, hol megtalálta ugyan kedvese szülőinek házat, de a kedves nem volt már otthon. Pénzt vett föl a kedves, aztán elutazott Oroszországba, anélkül, hogy Crescentiáról csak egy szót szólt volna szülőinek, a kik azután a boldogtalan megcsalatottat nem is ereszték házukba. Crescentia pénzből is kifogyva, a mi kevés értékes szere volt, elzalogítva, Berlinbe utazott s egyenesen az ottani szülésintézetbe szállott. — Innen fölépülve dajkának állott, de már a halált megtört szívében hordozta — és a berlini Charité-kórházban aszkór végezte be élete szomorujátékát, intő példaul a könnyen hívó szeretők számára.

NEMZETI SZINHÁZ.

September 30. Kaiser-Ernstné utolsó föllépteül: Zsidónő. Opera Halévytól. — A tisztelt művésznő búcsúelőadására nagy számú közönség jelent meg, mely őt koszorúkkal, lelkes éljenekkel s kihívásokkal tisztel meg. Mit veszt vele operánk, azt majd utóda minősége határozza meg. Ő ugyan nem ragadt el bennünket hangja bájával, hanem szorgalmas tanulékonytsága, mindenkori készütsége és készsége, nagy repertoireja, oly előnyei voltak, melyek őt egyik leghasznosabb tagjává emelék intézetünknek.

October 1. Régi pénzek. Ered. vigjáték. Irta Fáy András.

(D.) October 2-án. Stuart Mária. Történeti szomorujáték 5 felv. Irta Schiller, fordította Kelményi László. Sok tekintetben vonzerővel hatott a tegnapi színház a színház rendes, gondolkozó kö-

zönségére. A czimszerep olyan, melyben a világhírű színésznek szoktak remekelni, mint azt mult évben is alkalmunk volt Ristori vendégszereplésekor tapasztalni. Erzsébet olyan szerep, melyet a legkitünőbb színésznek sem szeretnek, mely sok színésznőt, s melyet viszont sok színész is eljuttat már. A dráma maga, ja mellett hogy tárgya történeti, személyei többnyire az életben szerepelt egyének; gyönyörű költői észmenettel, ékes, virágos nyelven van írva. — (Vajha a fordításról is joggal ezt mondhatnók). Az előadás egészben véve a legsikerültebbek közé tartozik; mert színészeink, mellözve egy-két kényelmesebb tag akadozását, úgy látszik, érzik: hogy az ő tanévök is megérkezett, mind több-több figyelmet tanúsítanak szerepeik tanulmányozásában s betanulásában. Az egyes szerepeket külön érintve, meglepőnek nyilvánítjuk Jókainé tegnapi játékát; nem mintha csudadologkép tűnének fel előttünk az ő remeklése, — hisz azt már ő nála megszoktuk, valahányszor nagyobb szerpben lép fel; de meglepett az, hogy egy mozdulattal, egy hanglejtéssel sem rítoriskodva, oly híven állítá elénk Stuart Mária képét az ő saját géniusának rajzai szerint hogy sok tekintetben remekebbnek merjük állítani ezt az örömeiben, fájdalmaiban, maga-megalázásában és végórája utolsó perceiben mindig természetű alakot, mint azt az örökös pathossal kísért mintát, mely a külföldi szinpadok legelső művészeinek is bőséges tulajdona szokott lenni. Kár, hogy a lelkes nem volt olyan, ki játékaival a verpad előtti börtön-jelenetet emelni képes lett volna. — Erzsébetet Szathmári L-né játszá, ki e szerepnek, vidéken úgy mint Pesten, elismert mestere. Tegnapi játékában a magas állású hölgyek büszke rátartását nem elég híven, annál jelesebb művészettel adá szerepének szenvedélyes vagy mesterkelt részeit. Lendvay a rajongó Mortimer szerepén végig tanulmányról tanuskodó ügyességgel élt, csak halála volt kissé elhibázva. Tóth József a cselszövő főkinestárnok Burleigh igen hű képviselője volt, valamint Szigeti a szívben, lélekben talpig becsületes, hivatalában hajthatlan szigorú, az alattomos utakat utálva kikerülő Paulet lovagnak meglepő prototypje volt mind alakban, mind játékában. Szilágyi az öreg Shrewsbury grófnak volt lélektanilag hű képviselője. Hubenainé a legutolsó jelenetben néma arczjátékaival lepette meg. Feleky Leicester gróf szerepét adá. Davison képviselője azzal tette magát érdekessé: hogy egy izben más helyett akart bejönni, máskor pedig oly híven adta zavart állapotát, hogy a grófot grófnak szavaltá.

October 3. Portici néma. Opera 5 felv. Szövegét írta Scribe, zenejét Auber. E régen hallott kedves dalmű általános bérlétszünet mellett is teli tölté a színházat, pedig ezuttal nem is Hollósy L-né, csak Fehérvári Mari énekelt; ki meglehetősen iskolázott fiatal hanggal bíró énekesnő ugyan, azonban valamint játékaiból, úgy énekeiből is hiányzik az életmelegség, s művészete,

hogy úgy mondjuk, még nem ereszkedett saját szárnyaira, s csak a jeles tanítványt látjuk benne, kinek háta mögött még ott látjuk a mestert is. Ellingerről azt tapasztaljuk, hogy erőteljes szép hangját mindinkább sikerül neki olvatagga képezni, s mindegyre szebben énekel. Egyébiránt még mi operát nem irtunk, a generalbassust nem értjük, azért nem „műjogosult“ bírálatot a dalmű zenei előadásainak részleteiről nem szenvedünk.

October 4. Ö cs. k. Apostoli Felsége legmagasb névünnepe, a nézőhely teljes ünnepélyes kivilágításával: Kunok. Eredeti dalmű 4 felv. Szövegét írta Kirchlehner, zenéjét Császár György.

October 5-én. Ifj. Lendvay Márton javára: Hamlet. Tragoedia 5 felv. Irta Schiller. — A fiatal színész e választása mindenki előtt merésznek tűnt föl, mert Hamlet aligha nem joggal tartatik a legnehezebb szerepnek. Egy mély elmű filozóf, ki sokat bölcsesleg, s keveset cselekszik, egy gyöngéd költői kedély, kiben a „sohajtas tartja még az életet“ — épen oly nehezen játszható, mint a mily nehéz volt belőle drámahőst alkotni. A szavalás művészetét legnagyobb mértékben megkívánja e szerep, azért az ifj. Lendvaynak is jobban azon helyek sikerültek, melyekben némi játékra nyilott mezeje. Egyébiránt mi nem mertünk tőle annyit várni, mint a mennyit mutatott, s előszerepetet e mélyebb tanulmányt igénylő szerep iránt, valamint kétségbe vonhatlan szorgalmát méltánylanunk kell. Az est koszorúja leginkább Munkácsi Flórát illeti — ki Oféliában először lépett föl és szerepének tökéletesen megfelelt. Ohajtjuk, hogy szép tehetségei kifejtésére minél gyakrabban lépjen föl nehéz szerepekben.

October 6-án. Alvajáró. Opera.

E G Y V E L E G.

— Hogyan házasodnak az emberek Jáva szigetén? — A jávai legény tizenhat, a leány tizennégy éves korában már házasságképes. Azonban nem maguk választanak életpárt, hanem a szülők, a kik rendszeren a hajadont kilencz éves korában már eljegyzik. A megegyezés jeléül a vőlegény apja a menyasszonynak egy pár paradicsomfüget küld. Három nappal a menyegző előtt a rokonoknak és ismerősöknek mindenféle édességek küldetnek, s meghívataknak a lakodalomra. — Ez időtől fogva a szülői házak előtt szakadatlanul szól a gamelan hangszer, az előkelőbbeknél ágyut is sütogetnek. Minden vendég ajándékot hoz, melyek azonban nem a jegyeseknek, hanem a szülőknek adatnak át. Az összeadás a vőlegényes háznál történik. Miután a vőlegény apja ünnepélyesen tudtára adja a papnak a házasítási szándékot, a vőlegény arany- vagy ezüsből ajándékot ad menyasszonyának, a mi a gyűrűváltással egyértelmű. A pap kérdi a vőlegényt, mire az igent mond. Ekkor a pap imádkozik, a gamelan erősen szól, és az

egybekelés megtörtént; de az ünnepélyességnek még nincs vége, sem a házaspárok magokra nem hagyatnak. Ünnepélyes menetben a templomba indul a nászsereg, a vőlegény díszes köntösben, fején virágkoszorúval. Azután estebéd a vőlegénynél, melynek utána a menyasszony házához tartatik ünnepélyes menet. Itt a férfiak a nőktől külön választva egész éjen át mulatnak, édességeket esznek, s a gamelant hallgatják. Másnap a férj házához mennek, azt háromszor megkerülik, aztán ismét a következő reggelig úgy mulatnak, mint előbb a menyasszonynál, azon különbséggel, hogy valamint előbbi éjen a férfiak, úgy itt az asszonyok pár órát alhatnak. Harmadik napon egyesül a házaspár saját lakán, — azonban még ez fontos módosítások szabályainak van alávetve. A menyasszony két nőnek vizsgáló bírálata alá bocsájtatik, kiknek ki kell nyilatkoztatni, hogy a menyasszony szeplőtlen, mi iránt ha ellenkezőleg nyilatkoznának, a vőlegény visszaküldi kardját, mi annak jele, hogy nőjétől elvált. Ez azonban nagyon ritkán történik. Negyednapon meglátogatják a menyasszonyt a női rokonok, illatos virágokkal ajándékozzák meg, s illatos vízben fürösztik meg — stb. — A jávai férjek szépen bánnak nejeikkel, mindazáltal a férfiak előnye itt mégis igen nagy; a férj elválhat nejétől bármikor, minden fontos ok nélkül, — míg a nő csak a legfontosabb okok miatt válhat el, s ekkor is a pap határozza el, elégségesek-e az okok. Az előkelő jávainak rendszeren négy felesége van, azonban, ha tetszik, hatot is vehet.

— Midőn Kutusow orosz tábornagy Napoleont üzve, győzelmesen Wilnába vonult, az ottani színigazgató azon simulékony kérelemmel járult eléje, engedné meg egy új darab előadását, mely az azon napi győzelmes bevonulás dicsőségét ábrázolandja. Kutusow megtiltá ezt, ellenben megparancsolá, hogy azon alkalmi darabot adják elő, melyet Napoleon bevonulásakor adtak. Hasztalan volt a színigazgató minden mentegetőzése, a francziáknak hízogó, az oroszokat gunyoló alkalmi színműnek szórul szóra, kihagyás nélkül elő kelle adatnia. Maga Kutusow egész táborkarával megjelent az előadáson, s a színészek halálverítéssel homlokukon, szavalták az oroszellenes helyeket, melyekből örömet kihagytak volna, ha viszont az engedtlenség bűnének büntetésétől nem félték volna. Ez aztán rettentő drámai igazságszolgáltatás volt.

EMLEKKÖNYV.

Emlékezzünk, ha megszűntünk remélni,
S reméljünk újra, hogy ha fáj a mult.
Sejtelmem sugja, csak az tudhat élni,
Ki érezvén, szenvedni megtanult.

Ne tagadd el, a mit szived érez;
Hogy lehetnél csak te érzéketlen,
Feledd el az emberek világát
Midőn Isten szól a természetben.

GYULAI PÁL.

 Lapunk jelen számához van mellékelve Nyizsnyai G. „Beöthy László emléke“ című zeneműve.

GALAMBPOSTA.

— A hozzánk beköszöntött „Györi közlöny“ — „Kerti gazdaság“ — „Szépirodalmi közlöny“ — „Budapesti szemle“ című új vállalatok szerkesztőségeihez cserepéldányainkat megindítottuk.

Keresztes. P. M. A régiség csak azon esetben lapunkba való, ha annak tárgya is érdekelheti a nőnemet. Ha ilyenek birtokában van ön, s hozzánk beküldi, nagyon megköszönjük.

Füzy. Leveleit olykor-olykor szívesen vesszük, s legalább is az újdonsági rovatban hiteit felhasználjuk. Ha egész terjedelmében nem közöljük, ne haragudjék ön; minek ir úgy, hogy: a tél „fagyasztó derével“ a virágokat mind leforrázta. Nem könnyű dolog az az írás, azért jól teszük, ha a szebb stílyú lapokra praenumerálnak és szorgalmasan olvasnak.

 Legolcsóbb divatlap

(megjelenik minden héten egyszer)

Előfizetési felhívás

NÖVILÁG

1857-ik utolsó negyedévi folyamára.

Előfizetési feltételek:

Megjelenik e lap minden vasárnap, egy nagy 8-rétű íven két hasábban, velinpapíron. Az utolsó negyedév folytán számos **műmelléklet** csatolatik a laphoz, mely színezett divatlapokat, minta- és szönyegrájakat, zeneműveket, aczélmetszeteket és különös szépségű jutalom képeket tartalmaz.

Előfizetési díj, postán küldve, vagy házhoz hordatva:
Évnegyedre (októbertől december végeig) **1 ft. 30 kr.**

Helyben, a kiadó-hivatalból elhordva:

Évnegyedre (októbertől december végeig) **1 ft. 15 kr.**

Tíz előfizetésre egy ingyen példány járul. Az előfizetési öszletek (ha lehet, a régi czimszelvevények (adresse) beküldésével) a **Növilág** kiadó-hivatalához (egyetem-utca 4. sz.) bérmentes levelekben intézendők

Heckenast Gusztáv. **Vajda János.**

kiadó tulajdonos.

felelős szerkesztő.

Rendes heti divat-tudósításokkal
báró JÓSIKA JÜLIÁTÓL.

Szerkeszti
VAJDA JÁNOS.

Kiadó-tulajdonos
HECKENAST GUSZTÁV.

BEÖTHY LÁSZLÓ EMLÉKE.

BÚS MAGYAR.

Zongorára szerzé

NYILZSNYAÿ GUSZTÁV.

Mémléklet a Nemzetiséghez!

Pest, 1857.

KIADJA HECKENAST GUSZTÁV.

LISZNYAI KÁLMÁNNAK

az elhunyt kenyeres pajtásának ajánlva

Beöthy László Emléke.

Bús Magyar.

Nyizsnyay Gusztávtól.

Halkan.

I.

Musical score for the first system, marked *Halkan.* and *f*. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/8 time signature. The music features a series of chords and melodic lines, with a dynamic marking of *f* (forte) and a fermata over the final measure.

Musical score for the second system, continuing the piece. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/8 time signature. The music features a series of chords and melodic lines, with a dynamic marking of *f* (forte) and a fermata over the final measure.

Halközéssel.

II.

Musical score for the third system, marked *Halközéssel.* and *f*. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/8 time signature. The music features a series of chords and melodic lines, with a dynamic marking of *f* (forte) and a fermata over the final measure.

Musical score for the fourth system, marked *ff Élénken.* and *f*. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/8 time signature. The music features a series of chords and melodic lines, with a dynamic marking of *ff* (fortissimo) and a fermata over the final measure.

Musical score for the fifth system, continuing the piece. It consists of two staves (treble and bass clef) with a 4/8 time signature. The music features a series of chords and melodic lines, with a dynamic marking of *f* (forte) and a fermata over the final measure.

Élénken.

III.

a tempo.

sf

1. Friss,

2.

This page contains five systems of musical notation for a piano piece. Each system consists of a treble staff and a bass staff. The key signature is one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The notation includes various dynamics and performance instructions:

- System 1:** Standard piano notation with a treble staff and a bass staff.
- System 2:** Includes the instruction "ma volta." above the treble staff and "do volta." above the bass staff.
- System 3:** Starts with a 2/4 time signature and includes dynamics *p* and *f*.
- System 4:** Includes dynamics *p* and *p*.
- System 5:** Includes dynamics *pp*, *ppp*, *pppp*, and the instruction "Vége." above the treble staff, and "moriendo." above the bass staff.